

SZKOLNA IZBA PAMIĘCI

Szkoła Podstawowa im. ks. Jakuba Wujka w Siennie jest wiejską placówką. Rozległe tereny zielone, bliskość natury i piękno krajobrazu sprzyjają wycieczkom rowerowym oraz uprawianiu biegów przełajowych. Jest tu cicho i spokojnie, a przede wszystkim bezpiecznie. Wychowujemy nasze dzieci w duchu tolerancji i poszanowaniu wartości chrześcijańskich. Uroczystości szkolne są otwarte dla wszystkich, nie tylko rodziców, ale również innych członków wspólnoty lokalnej. Każde dziecko może znaleźć u nas sposób na rozwój własnych talentów i zamiłowań angażując się w działalność szkolnych grup teatralnych, publikując swoją twórczość na łamach czasopisma szkolnego „Siennik”, czy wreszcie dbać o zdrowie uprawiając biegi przełajowe. Otaczamy troską naszą przyrodę inicjując i organizując na szeroką skalę akcje Sprzątanie Świata, Dzień Ziemi i inne. Współpracujemy na tym polu z Kołem Łowieckim Drop, Nadleśnictwem Durowo oraz Urzędem naszej Gminy.

Na uwagę zasługuje masowa impreza sportowa organizowana przez naszą placówkę od 15 lat. Są to Sienneńskie Biegi Przełajowe. Głównym jej celem jest promocja zdrowego stylu życia oraz wychowania poprzez sport. W biegach uczestniczy ponad 1200 biegaczy z 40 szkół różnego typu, także goście zagraniczni. Impreza ma zasięg wojewódzki.

Starając się wyjść naprzeciw potrzebom szkoły, w kwietniu 2003 r. nauczyciele wraz z rodzicami oraz przyjaciółmi założyli Stowarzyszenie Europejskiego Dziedzictwa Kulturowego w Siennie. Głównym jego celem, jest wyrównanie szans edukacyjnych naszych dzieci i młodzieży. Wiąż emocjonalna, jaka łączy ludzi skupionych na realizacji wspólnych celów jest czynnikiem stymulującym do jeszcze lepszej pracy. Jesteśmy dobrze zmotywowani i z ufnością patrzymy w przyszłość.

W archiwach szkolnych znajdują się stare dokumenty sięgające pamięcią do dnia założenia placówki. Zagłębiając się w lekturę poźółkłych kronik i dzienników szkolnych sięgających przełomu XIX/XX w. postanowiliśmy poszerzyć wiedzę na temat dziedzictwa kulturowego naszego regionu, które ze względu na wielonarodowość byłych mieszkańców nabrało wymiaru europejskiego.

Dokumenty te są skarbnicą wiedzy nie tylko o funkcjonowaniu placówki, ale całej ówczesnej polsko-niemieckiej społeczności. Opowiadają o życiu codziennym szkoły, wsi, kraju. Relacjonują wydarzenia zabawne, niekiedy trywialne, ale także poważne, dotyczące ogółu społeczności. Tak więc możemy tam przeczytać na przykład o służącej niemieckiego nauczyciela, która popełniła samobójstwo trując się trutką na szczury z powodu zawodu miłosnego, o tym, jak złodzieje ukradli nauczycielowi łańcuch od psa i kurę. Na uwagę zasługuje wpis dotyczący tworzenia tzw. wsi gromadzkich z 15 V 1935.

Podczas różnych okazji cytowaliśmy fragmenty tych kronik, aby nie tylko wzbudzić zainteresowanie mieszkańców, ale zmobilizować całą społeczność wokół

idei utworzenia w szkole wspólnego miejsca, w którym znajdą schronienie pamiątki lokalnej przeszłości. Wymagało to wiele dyplomacji i cierpliwości. Zrodził się projekt Wspólne polsko-niemieckie europejskie dziedzictwo kulturowe w Sienniu, który skierowaliśmy do Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Z otrzymanych środków utworzono m.in. Izbę Pamięci, swoiste wiejskie muzeum. W dniu 8 grudnia 2003 r. miało miejsce uroczyste jej otwarcie. Towarzyszyła temu wydarzeniu międzynarodowa konferencja Historia dla przyszłości. Wsparcia finansowego na pokrycie kosztów konferencji udzieliło MENiS. W konferencji wzięło udział 160 gości, przedstawiciele władz wojewódzkich i lokalnych, posłowie, przedstawiciele stowarzyszeń, duchowni, dyrektorzy szkół, przyjaciele siennenskiej podstawówki, media. Przybyła również liczna delegacja z Lüneburga z premierem Saksonii Georgiem Milbradtem na czele. Opiekę naukową sprawował Instytut Zachodni w Poznaniu z profesorem Anną Wolff-Powęską. Wszyscy uczestnicy mieli zapewnione tłumaczenie symultaniczne. Po konferencji nastąpiło uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej na cmentarzu ewangelickim w Sieńsku. Otwarcie Izby Pamięci poprzedziła uroczysta akademii w świetlicy szkolnej. Scenariusz oparto na fragmentach starych kronik szkolnych wplatając elementy folkloru pałuckiego. Przecięcia wstęgi dokonał premier Saksonii. Z tej okazji przygotowano również okolicznościowe wydanie czasopisma szkolnego „Siennik”. Wydarzenie to znalazło bardzo pozytywny oddźwięk w mediach tak lokalnych, jak i niemieckich. Szkolna Izba Pamięci stała się obiektem zainteresowania. Odwiedzają nas goście z Niemiec, Danii, a także mieszkańcy powiatu. Są to wizyty zaplanowane, bądź okazjonalne, wynikające z potrzeby serca, bądź zwykłej ciekawości. Gośćmi Izby są zarówno parlamentarzyści, przedstawiciele samorządów z kraju i zagranicy, przedstawiciele świata kultury, nauki i sztuki, media, a także zwykli obywatele, którzy chcą przypomnieć sobie dzieciństwo, popatrzeć na starą jabłoń rosnącą na podwórzu dawnego domostwa, przywołać w pamięci magiczny zapach smażonych przez babcię powideł. Radość miesza się ze wzruszeniem i tak naprawdę nawet bariera językowa nie stanowi przeszkody, gdy mówią serca i otwarte umysły.

Jesteśmy wdzięczni Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej za okazane zaufanie i wsparcie finansowe, dziękujemy naszym przyjacielom z Lüneburga oraz wszystkim, którzy obdarzyli nas swoją życzliwością, doświadczeniem i pomocą. Utworzona Izba Pamięci stała się przysłowiową kulą śniegową. To dzięki niej możliwe stało się zrealizowanie kilku kolejnych projektów, tj. „Poliglota”, który przyniósł nam nowoczesną pracownię językowo-informatyczną. Korzysta z niej nie tylko młodzież, ale również dorośli kształcąc swoje umiejętności językowe.

Dużym naszym sukcesem, o którym należy wspomnieć, był tzw. projekt miękki, który zrealizowaliśmy w ubiegłym roku. Głównym założeniem projektu „Pocztówki z Polski” było nawiązanie partnerstwa pomiędzy szkołami. Przebiegał on w dwóch etapach. Pierwszy w Polsce: dzieci z SP Sienno za pomocą różnorodnych technik plastycznych wykonały pocztówki. Opowiadały w nich o swoich upodobaniach, tradycjach, rodzinie, domu, szkole, ojczyźnie. Prezentacja ta miała zachęcić

kolegów z *Hauptschule Oedeme* z Lüneburga, a za pośrednictwem *Internationale Partnerschaften im Landkreis Lüneburg* dzieci z 5 krajów Europy, z którymi ma podpisane umowy partnerskie powiat Lüneburg do odwiedzin naszej Małej Ojczyzny. Dzieci z *Hauptschule Oedeme* przygotowały podobną prezentację multimedialną. Przygotowano również materiały informacyjne w dwóch językach. Wymieniono korespondencyjnie pakiety z pocztówkami i płytami CD. Po czym w lipcu 2006 r. 35 osobowa grupa nauczycieli i dzieci z sienneńskiej podstawówki udała się do Lüneburga na wspólne teatralno-plastyczno-muzyczne warsztaty. Na tę okoliczność teatr szkolny przygotował pantomimę, gdyż jej najmniej przeszkadza bariera językowa. Do warsztatów włączyli się artyści muzycy i plastycy z Lüneburga oraz nauczyciele i rodzice dzieci niemieckich. Pieć dni intensywnej pracy, wspólne warsztaty, ale także wycieczki, spotkania przy ognisku odniosły niebywały rezultat. Dzieci bardzo szybko nawiązały współpracę, łamiąc całkowicie barierę językową. Wszystkim naszym poczynaniom niezmiernie aktywnie towarzyszyli seniorzy niemieccy, ich przyjaciele, zaproszeni przez nich polscy studenci i Polacy na stałe mieszkający w Lüneburgu. Otoczyli nas ogromną troską okazując zarówno życzliwość i serdeczność. Wspólne wycieczki, wieczorne spotkania, śpiewy, długie, szczerze rozmowy, wspomnienia, jeszcze bardziej nas do siebie zbliżyły. Trudno było się rozstać.

Myślę, że rozszerzymy tę współpracę na jeszcze inne płaszczyzny. Pomysłów jest wiele i tyle do zrobienia!

MAŁGORZATA JAZGAR

Dyrektor Szkoły Podstawowej im. ks. Jakuba Wujka w Siennie
Prezes Stowarzyszenia Europejskiego Dziedzictwa Kulturowego w Siennie

ŚLUBFURT – MIASTO NA GRANICY DWÓCH KRAJÓW

PIERWSZE POLSKO-NIEMIECKIE MIASTO NAD ODRA*

Ślubfurt wywodzi się z dwóch miast: Słub i Furt¹ na granicy polsko-niemieckiej, z dwoma kulturami, dwoma językami i dwoma rzeczywistościami. Ślubfurt utworzono 8 listopada 1999 r. podczas wspólnego posiedzenia Rady Miasta, a następnie 29 listopada 2000 r. wciągnięty został do europejskiego rejestru miast. Związek miast Ślubfurt (*Stadtverband Slubfurt*) posiada dwa samorzady miejskie

* www.slubfurt.net

¹ W dalszej części artykułu autor używa skrótów „Słub” i „Furt” na określenie miast: Słubice i Frankfurt nad Odrą.